ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

2006/2007
ՈՒՍՏԱՐՎԱ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ

Երևան - 2007

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ընդհանուր տեղեկություններ համալսարանի մասին....................5
Աշխարհագրության ֆակուլտետ....................92
Աստվածաբանության ֆակուլտետ....................108
Արևելագիտության ֆակուլտետ....................115
Երկրաբանության ֆակուլտետ....................129
Ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետ....................139
Ինֆորմատիկայի և կիրառական մաթեմատիկայի ֆակուլտետ....................145
Իրավագիտության ֆակուլտետ....................154
Կենսաբանության ֆակուլտետ....................169
Հայ բանասիրության ֆակուլտետ....................212
Մաթեմատիկայի ֆակուլտետ....................225
Մեխանիկայի ֆակուլտետ....................238
Միջազգային հարաբերությունների ֆակուլտետ....................249
Պատմության ֆակուլտետ....................258
Ռադիոֆիզիկայի ֆակուլտետ....................279
Ռոմանագերմանական բանասիրության ֆակուլտետ....................300
Ռուս բանասիրության ֆակուլտետ....................324
Սոցիոլոգիայի ֆակուլտետ....................338
Տնտեսագիտության ֆակուլտետ....................346
Փիլիսոփայության և հոգեբանության ֆակուլտետ....................360
Քիմիայի ֆակուլտետ....................376
Ֆիզիկայի ֆակուլտետ....................405
Օտարերկրյա քաղաքացիների նախապատրաստական ֆակուլտետ....................452
Համահամալսարանական ամբիոններ....................454
Իջևանի մասնաճյուղ....................457
Ուսումնամեթոդական վարչություն....................476
Համալսարանական կրթության զարգացման վարչություն....................480
Հետբուհական լրացուցիչ կրթության վարչություն....................481
Գիտահետազոտական վարչություն....................485
Միջազգային համագործակցության վարչություն....................486
Հասարակայնության հետ կապերի և լրատվության վարչություն....................490
Սարգիս և Մարի Իզմիրլյանների անվան գիտական գրադարան....................493
Պատմության թանգարան....................498
Արխիվ....................499
«Քենդլ» գիտահետազոտական ինստիտուտ....................501
Հայագիտական կենտրոն....................503
Վրացագիտության կենտրոն....................507
Քաղաքակրթական և մշակութային հետազոտությունների կենտրոն....................507
Եգիպտագիտության հայկական կենտրոն....................509
Հունագիտության գիտաուսումնական կենտրոն....................509
Եվրոպական իրավունքի և ինտեգրման կենտրոն....................510
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կրթական հետազոտական կենտրոն....................512
Միջհամալսարանական կրթության կենտրոն....................517
Շրջանավարտների և կարիերայի կենտրոն....................518
Մշակույթի կենտրոն....................521
Ուսանողների հետ տարվող աշխատանքների բաժին....................523
Ուսանողական կառույցներ....................524
Հրատարակչություն....................525
Հանդեսներ....................530
Նյութատեխնիկական բազա....................531
2006/2007 ուստարում ԵՊՀ-ում տեղի ունեցած հիշարժան միջոցառումները
ըստ www.ysu.am-ի լրահոսի....................541

3. *Amatuni G., Tsakanov V., Decking W., Brinkmann R.,* Single bunch emittance preservation in XFEL linac, Proc. FLS-2006, Hamburg, 2006, WG324, pp. 1-3.
4. *Tsakanov V., Ivanian M., Martirosian Yu.,* Beam physics issues in CANDLE Synchrotron Light Source Project, Proc. FLS-2006, Hamburg, 2006, WG101, pp. 1-3.
5. *Sanosyan K., Ushakov A., Elsen E., Flottmann K., Riemann S.,* Radiation levels and activation at the ILC positron source, EUROTEV-2006-052, Proc. EPAC-2006, Edinburgh, 2006, pp. 2478-2480.
6. *Kalantaryan D., Martirosyan Y., Tsakanov V.,* Space Charge Tune Shift and Quantum Lifetime, EPAC 2006, Edinburgh, 2006, Abstracts, p. 290.
7. *Ivanyan M., Laziev E., Tsakanian A.,* Impedance of Laminated Vacuum Chamber AC Conductivity, EPAC 2006, Edinburgh, 2006, Abstracts, p. 394.
8. *Altarelli M. et al. (eds.),* The European X-Ray Free Electron Laser Technical Design Report, DESY 2006-097, Hamburg, 2006.
9. *Khachatryan V.,* Ring X-Ray Transition Radiation Detectors on the Basis of Charge Coupled Device Array, in Advanced Radiation Sources and Applications, NATO Science Series II: Mathematics, Physics and Chemistry, v. 199, 2006, p. 293-299.
10. *Grigoryan B., Amatuni G., Tsakanov V., Brinkmann R., Decking W.,* Single Beam Dynamics in XFEL Linac, EPAC2006, Edinburgh, 2006, Abstracts, p. 273.
11. *Ivanyan M., Laziev E., Tsakanian A.,* The External Radiation in Vacuum Channel, EPAC2006, Edinburgh, 2006, Abstracts, p. 422.
12. *Tsakanov V.,* CANDLE Synchrotron Light Source, in Brilliant Light In Life and Material Sciences, NATO Science Series: Physics and Biophysics, Springer, 2007, pp. 69-81.
13. *Aslyan Z., Madatyan K., Vardanyan J., Tsakanov V., Mikaelyan R.,* Rubi Based Detector in UV and VUV Spectral Range, in Brilliant Light In Life and Material Sciences, NATO Science Series: Physics and Biophysics, Springer, 2007, pp. 491-494.
14. *Aghasyan M., Grigoryan A., Toneyan A., Tsakanov V.,* Use of Multi-Beam Scattering Radiation for the Absolute X-Ray Calibration, in Brilliant Light In Life and Material Sciences, NATO Science Series: Physics and Biophysics, Springer, 2007, pp. 479-484.
15. *Ivanyan M., Laziev E., Tsakanov V., Vardanyan A., Tsakanian A., Wanzenberg R.,* Investigation of the PETRA 3 Resistive Wall Impedance, DESY-M-07-01, 2007.
16. *Kalantaryan D., Streun A.,* Calculation of THz spectra from FEMTO laser slicing of electron bunches in SLS, SLS-TME-TA-2007-0301, June, 2007.

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ

Գիտական ղեկավար՝ *Հովհաննիսյան Հայկազ Ժորայի, պատմ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր*

Կենտրոնի աշխատակիցների կազմը

1. Սիմոնյան Հրաչիկ Ռուբենի, պատմ. գիտ. դոկտոր
2. Սիմոնյան Արամ Հրաչիկի., պատմ. գիտ. դոկտոր
3. Մաղալյան Վլադիմիր Սարգիսի, բան գիտ. թեկնածու
4. Ղարիբյան Ալիկ Ավետիքի, պատմ. գիտ. թեկնածու
5. Ազըյան Վահագն Ռոբերտի, պատմ. գիտ. թեկնածու
6. Հարությունյան Ավագ Արամայիսի, պատմ. գիտ. թեկնածու
7. Մադոյան Արշակ Գևորգի, բան գիտ. թեկնածու
8. Մադոյան Գևորգ Արշակի, բան գիտ. թեկնածու
9. Սարգսյան Նորիկ Արմենակի, պատմ. գիտ. թեկնածու

10. Կոնդակչյան Կատարինա Աստուրի
11. Աղաբաբյան Ալվինա Սամվելի
12. Բաբայան Էմմա Հարությունի
13. Դուկասյան Էլոնորա Ռուբենի
14. Մակարյան Էվելինա Անդրանիկի
15. Գևորգյան Սուսաննա Պարույրի
16. Սաֆարյան Սուսաննա Գարիկի
17. Մադոյան Հակոբ Սամվելի

Գիտական թեմաներ

Թեմայի անվանումը	Ղեկավար
1. Հայազգեռների կենսամատենագիտական բառարան (պետական ֆինանսավորում):	Պետրոսյան Ա.
2. Ցեղասպանության հանցագործությունը (պետական ֆինանսավորում):	Սարգսյան Ն.
3. Հայաստանի պատմական և արդի տեղանունների բառարան (պետական ֆինանսավորում):	Բարսեղյան Հ.
4. Փոխատեղական համանունները արդի հայերենում (պետական ֆինանսավորում):	Գևորգյան Կ.

Ըստ ընդհանուր ուղղությունների՝ հայագիտական հետազոտությունների կենտրոնի կատարած գիտական աշխատանքների ամփոփում

Թեմա 1. Իրականացվել են հայագիտական գրքերի հավաքագրումը, մատենագիտական նկարագրության աշխատանքները:

Թեմա 2. Վերլուծվել են Հայոց ցեղասպանությանն առնչվող միջազգային պայմանագրերը և իրավական ակտերը:

Թեմա 3. Կատարված է եռահատորյակ բառարան մտնող բոլոր հոդվածների խմբագրումը:

Թեմա 4. Պատրաստ են աշխատության երկրորդ և երրորդ գլուխները: Ստացված արդյունքներն ունեն գիտական ու գործնական նշանակություն:

Կենտրոնում կատարված այլ աշխատանքների մասին: Հայագիտական հետազոտությունների կենտրոնը ստեղծվել է համալսարանում հայագիտական հիմնական հետազոտությունները համակարգելու, դրանց գերակա ուղղություններով գիտական որոշակի ուսումնասիրություններ կատարելու նպատակով: ԵՊՀ ղեկավարության և լաբորատորիայի գիտական խորհրդի կողմից խնդիր է դրվել ուշադրություն դարձնել հետևյալ ուղղությունների վրա.

1. Հայ ազգային ինքնություն
2. Հայկական հարցի և Հայոց ցեղասպանության պատմություն, պատմագրություն և մատենագիտություն
3. Մաթեմատիկական մեթոդների և մոդելավորման կիրառում հայագիտական հետազոտություններում
4. Հայագիտության դասականների ժառանգության ուսումնասիրություն

Հայագիտական կենտրոնի ուսումնասիրության կարևորագույն ուղղություններից մեկը շարունակում է մնալ Հայոց մեծ եղեռնի թեման: Կենտրոնը նպատակադրված շարունակելու է իր ուսումնասիրությունները այս ուղղությամբ՝ շեշտը դնելով մատենագիտական աշխատանքի, Եղեռնի զոհերի ցուցակները ճշտելու, ինչպես նաև ցեղասպանության ականատեսների վկայությունները հավաքելու, դրանք դասակարգելու և հրատարակելու վրա:

Կենտրոնի հետաքրքրությունների շրջանակներում շարունակում է մնալ հայոց ինքնության խնդիրը, ընդսմին՝ հատուկ շեշտադրվում են հայոց պատմության շրջադարձային փուլերը: Դրանք արտահայտող մշակութային տեքստերը նախատեսվում է լուսաբանել ազգային ինքնության արդիականացման շարունակ կրկնվող գործընթացի դիտանկյունից:

Հայոց արդի ազգային ինքնության հետազոտման դիտանկյունից մենք առանձնակի կարևորություն ենք տալիս երկու պատմական դարաշրջանների փորձին: Դրանք 4-5-րդ և 18-20-րդ դարերն են: Որքան էլ հեռու և տարբեր միմյանցից, վերջիններս ունեն էական ընդհանրություններ: Այդպիսով հնարավոր կլինի հայոց պատմություն ներբերել պատճառականության և ապացույցի նոր հարացույցներ ու ըմբռնումներ՝ տարածելով դրանք նաև այլ դարաշրջանների ու հիմնախնդիրների վրա: Միայն այս պարագայում կարելի է հուսալ, որ կբացահայտվեն հայոց պատմական ճակատագրի այնպիսի ծալքեր, որոնք ցայժմ մնացել են անհաղթահարելի:

Կենտրոնը զբաղվում և այսուհետ զբաղվելու է նաև մեզանում քիչ հայտնի, սակայն հույժ կարևոր աղբյուրագիտական այնպիսի հարցով, ինչպիսին է «Ռուսական կայսրության վիճակագրությունը Հայաստանի և հայերի մասին» թեման: Ընդ որում՝ ուսումնասիրությունները ընթանալու են մաթեմատիկական մեթոդների և մոդելավորման ամենալայն կիրառմամբ, որը հնարավորություն կտա խորությամբ ուսումնասիրելու 19-րդ դարի և 20 դ. սկզբի մեր ժողովրդի տնտեսական, սոցիալական և մշակութային պատմության շատ էջեր: Արդեն իսկ հավաքվել, տեսակավորվել և ուսումնասիրության համար պատրաստվել են շուրջ 800 վիճակագրական աղբյուրներ: Ըստ այսմ՝ հայ-ռուսական հարաբերությունների ուսումնասիրությունը ևս կշարունակի մնալ կենտրոնի գերակա ուղղությունների շարքում:

Կենտրոնի պատմաբանասիրական խումբը աշխատանքներ է կատարել հայոց լեզվի և մատենագիտության ուսումնասիրության ուղղությամբ, պատրաստել է հոդվածներ միջնադարյան գրականության ժանրային համակարգի մասին, աշխարհաբարով գիտական հանրությանն է ներկայացրել միջնադարյան մատենագիրների աշխատությունները: Գերմաներենից թարգմանվել են Հայկական հարցի մասին աշխատություններ, գեղարվեստական երկեր, ուսումնասիրվում է նաև օտարազգի գիտնականների հայագիտական ժառանգությունը:

Գիտական եւ ուսումնամեթոդական հրատարակությունների ցանկ

Մենագրություն

1. *Ներսիսյան Վ., Մադոյան Գ., (խմբագիր Մադոյան Ա.),* «Շարական» (ժողովածու), Անթիլիաս, 2007, 674 էջ:
2. *Մադոյան Ա.,* Հովհաննես Սարկավագ, Աղոթագիրք, (աշխարհաբար թարգմանություն), Էջմիածին, 225 էջ:
3. *Մադոյան Ա.,* Հովհաննես Գառնեցի, Աղոթագիրք, (աշխարհաբար թարգմանություն), Էջմիածին, 180 էջ:

Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ

1. *Հովհաննիսյան Հ.,* Ինչպես գրել ավարտական և կուրսային աշխատանք պատմությունից, ԵՊՀ հրատ., Երևան, 2007, 46 էջ:
2. *Հովհաննիսյան Հ.,* Կուրսային և դիպլոմային աշխատանքների ավարտական փուլի առանձնահատկությունները, «Կրթությունը և գիտությունը Արցախում», թիվ 1-2, 2006, էջ 31-35:

Հոդված

1. *Պարսամյան Ա.,* Շուշան Վարդենի, (առաջաբանը Ա. Մադոյանի), Էջմիածին, 2007, 4 էջ:
2. *Մադոյան Ա.* (առաջաբանը), Մովսես Խորենացի, Աստվածաբանական երկերը, Էջմիածին, 2007, 4 էջ:
3. *Մադոյան Գ.,* Ցեղասպանագիտություն (գրախոսություն), Արծիվ, Պեյրութ, 2007, թ. 2, էջ 27-38:

4. *Մարտյան Գ., Խրլոպյան Գ. Ա.,* Ցեղասպանագիտություն (գրախոսություն), Նոր Հայաստան, թ. 12, 2007, էջ 22-24:
5. *Մարտյան Ա.,* Գր. Զուբարյանի անտիպ հոդվածը համալսարանի պատմության վերաբերյալ, «Բանբեր Երևանի համալսարանի», թ. 3, Երևան, 2006,էջ 170-185:
6. *Մարտյան Ա.* (առաջաբանը), «Վավերագրեր Հայ Եկեղեցու պատմության», գիրք ԺԵ, Մաղաքիա արքեպիսկոպոս Օրմանեան, Երևան, 2007, էջ 21-24:
7. *Ղուկասյան Է.,* Հայոց պատմության հարցերը հայագետ Լըվայան դը Ֆլորիվալի մեկնաբանությամբ, Էջմիածին, 2007, թ. Բ-Գ, էջ 150-157:
8. *Գևորգյան Ս.,* Նույնիմաստությունը փոխատեղական համանուններում, «Բանբեր Երևանի համալսարանի», թ. 2, Երևան, 2007,էջ 169-172:
9. *Գևորգյան Ս.,* Հայերենի նույնաբաղադրիչ փոխատեղությունների հնչյունակազմական քննություն, «Պատմաբանասիրական հանդես», թ. 2, Երևան, 2007,էջ 169-179:
10. *Գևորգյան Ս.,* Նույնաբաղադրիչ փոխատեղությունների քննությունը (ըստ խոսքի մասերի), «Լրաբեր» հասարակական գիտությունների, թ. 2, 2007, էջ 141-151:
11. *Սարգսյան Ն., Սարգսյան Դ.,* Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման կանխարգելման Թուրքիայի հերթական փորձը, «Հայոց լեզու և գրականություն» ամսագիր, հ. 3-4, Երևան, 2007:
12. *Հովհաննիսյան Հ.,* GENOCIDO: Krimo forgesita., Monato Internacia magazine sendependa. Antwerpen, Belgio, 2006, N 1, p. 14- 15:
13. *Հովհաննիսյան Հ.,* Ղարաբաղը ռուսական աղբյուրներում /18-րդ դարի վերջ-19-րդ դարի սկիզբ/, Էջմիածին, հ. Դ, 2007, էջ 75-83:
14. *Ղարիբյան Ա.,* Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդիրը Փարիզի խաղաղության վեհաժողովում 1919-1920 թթ., Գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, Երևան, 2007, էջ 115-120:
15. *Ղարիբյան Ա.,* Վուդրո Վիլսոնը և Հայկական մանդատի խնդիրը, Արևելագիտական ժողովածու, Երևան, 2006, էջ 115 -121:
16. *Ազլյան Վ.,* Ñîâðåìåííûå âëàñòíûå ýëèòû Ðîññèè: òðàíñôîðìàöèè â ñòðàòåãè÷åñêîì ìûøëåíèè, ԵՊՀ քաղաքակրթական և մշակութային հետազոտությունների կենտրոն, Բյուլետեն 1, Երևան, 2007, էջ 13-16:
17. *Ազլյան Վ.,* Կասպյան մրցապայքարի «երկրորդ փուլը», ԵՊՀ քաղաքակրթական և մշակութային հետազոտությունների կենտրոն, Բյուլետեն 2, Երևան, 2007, էջ 22-31:
18. *Ազլյան Վ.,* Ամերիկյան ռազմավարության մարտահրավերները Կենտրոնական Ասիայում, Հանրապետական, թիվ 7(49), Երևան, 2007, էջ 16-20:
19. *Մկրտչյան Տ.,* Վրաստանի մասնակցությունը «Wider Black Sea» («Ընդարձակված Սև ծով») ծրագրում, ԵՊՀ քաղաքակրթական և մշակութային հետազոտությունների կենտրոն, Բյուլետեն 1, Երևան, 2007, էջ 17-22:
20. *Մկրտչյան Տ.,* Մեծ Մերձավոր Արևելք. ամերիկյան և եվրոպական մոտեցումներ, ԵՊՀ քաղաքակրթական և մշակութային հետազոտությունների կենտրոն, Բյուլետեն 2, Երևան, 2007, էջ 31-39:

Գիտաժողովի թեզիս

1. *Հովհաննիսյան Հ.,* Հայ զորավարական արվեստը 19-դարում, Հայկական բանակ-15, Գիտաժողովի նյութեր, Երևան, 2007, էջ 57-59:
2. Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդիրը Փարիզի խաղաղության վեհաժողովում 1919-1920թթ., Գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, Ստեփանակերտ, 2006, էջ 76-81:
3. Լեռնային Ղարաբաղի ինքնապաշտպանական ուժերը 1917թ., Հայկական բանակ-15, Գիտաժողովի նյութեր, Երևան, 2007, էջ 57-59:

ՎՐԱՑԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Կենտրոնի ղեկավար՝ *Բայրամյան Հրաչիկ, բան. գիտ. թեկնածու, ավագ գիտաշխատող*

Գիտական թեմաներ

Թեմայի անվանումը	Ղեկավար
1. Վրաց գրականության պատմություն (պետական ֆինանսավորում):	Բայրամյան Հ.

Թեմա 1. Շարադրվել է 1921-1960- ական թթ. վրաց գրականության պատմությունը՝ հասարակական-քաղաքական և գրական-մշակութային կյանքը, տպագրվել են թեմային վերաբերող հոդվածներ, հայերեն-վրացերեն և ռուսերեն- վրացերեն զրուցարաններ:

Գիտական եւ ուսումնամեթոդական հրատարակությունների ցանկ

Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ

1. *Áàéðàìÿí Ã.,* Ðóññêî-ãðóçèíñêèé ðàçãàâîðíèê, ,,Àðåã”, Åðåâàí, 2006, 128 ñ.
2. *Բայրամյան Հ.,* Վրաց գրականությունը V-XIX դդ., ԵՊՀ հրատ., 2007, 234 էջ:

Հոդված

1. *Բայրամյան Հ.,* Ակադ. Գուրգեն Սևակի վրացագիտական գործունեությունը (Հայ-վրաց բառարանագրական-լեզվաբանական առնչություններ), «Հայագիտական հանդես», 2007, թիվ 2:

ՔԱՂԱՔԱԿՐԹԱԿԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ

Կենտրոնի ղեկավար՝ *Հովհաննիսյան Դավիթ Արտաշեսի, բան. գիտ. թեկն., դոցենտ*

ՔՄՀԿ աշխատակազմը

1. Ազլյան Վահագն Ռոբերտի, պատմ. գիտ. թեկն., ավագ գիտաշխատող
2. Հովհաննիսյան Հովհաննես Վահագնի, պատմ. գիտ. թեկն., ավագ գիտաշխատող
3. Մաթոսյան Տիգրան Սամվելի, պատմ. գիտ. թեկն., ավագ գիտաշխատող
4. Քոչարյան Հայկ Մկրտչի, պատմ. գիտ. թեկն., ավագ գիտաշխատող
5. Մկրտչյան Տաթևիկ Սոկրատի, կրտսեր գիտաշխատող
6. Գրիգորյան Սոնա Նորայրի, մագիստրանտ, ավագ լաբորանտ